

Adviesraad Samenleving Olst-Wijhe

Een terugblik naar 2023 en de activiteiten
voor 2024

Inbreng is opbrengst

Adviesraad Samenleving

Olst - Wijhe

Het doel en de organisatie van de Adviesraad Samenleving Olst-Wijhe

1.1 Het Doel van de Adviesraad Samenleving Olst-Wijhe

De Adviesraad Samenleving vindt zijn bestaanrecht in de Verordening sociaal domein van de gemeente Olst-Wijhe in paragraaf 10 "Inwonersparticipatie". Wij adviseren de gemeente Olst-Wijhe over beleidsplannen, regels of de uitvoering daarvan. Met onze adviezen willen wij een bijdrage te leveren aan:

- Het bevorderen van een inclusieve samenleving in de gemeente Olst-Wijhe;
- Het bevorderen van eigen regie en zelf- en samenredzaamheid in de gemeente Olst-Wijhe, waarbij rekening gehouden moet worden met ondersteuning op maat aan kwetsbare personen en groepen in de gemeente;
- Het bereiken, ondersteunen en adviseren van kwetsbare groepen, waarbij het doel is participatie van deze groepen te bevorderen.

1.2 De Samenstelling van de Adviesraad Samenleving

De Adviesraad bestaat uit een kerngroep en drie vaste werkgroepen (WMO, Jeugd en Participatiewet), naar de wetten WMO (waaronder wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid, zowel binnen- als buitenshuis), Jeugd en Participatiewet (waaronder werk, inkomen en schuldhulpverlening). Elke werkgroep heeft een gespreksleider en een secretaris. De werkgroepen bereiden de adviezen voor namens de adviesraad.

De kerngroep wordt geleid door een onafhankelijk voorzitter, een secretaris en twee leden uit elke werkgroep en is verantwoordelijk voor de advisering aan de gemeente.

1.3 De leden van de Adviesraad

Wij willen dat de leden van de Adviesraad een zo goed mogelijke afspiegeling vormen van de samenleving van Olst-Wijhe en, voor zover mogelijk, een afspiegeling van de inwoners die te maken hebben met de uitvoering van het sociaal domein.

Op 1 januari 2023 bestond de Adviesraad uit 20 personen. 8 Personen in de werkgroep WMO, 5 personen in de werkgroep Jeugd en 4 personen in de werkgroep Participatie. Daarnaast waren er 2 secretarissen ter ondersteuning en een onafhankelijk voorzitter. Van deze 20 personen waren er 6 geworven via de ledenwervingscampagne eind 2022. Per 1 januari 2023 is een nieuwe voorzitter voor de adviesraad benoemd door het college van B&W.

In het jaar 2023 hebben 6 personen om diverse redenen de Adviesraad verlaten waaronder een van de secretarissen zodat het totaal aantal eind 2023 op 14 personen uitkomt.

In het afgelopen jaar hebben wij veel aandacht besteed aan de opleiding van de nieuwe leden. Dit was nodig gezien het aantal nieuwe leden.

1.4 De wervingscampagne

In november 2023 hebben wij wederom een ledenwervingscampagne gestart. Een aantal mensen hebben in 2023 afscheid genomen van de raad waardoor het noodzakelijk is kandidaat-leden te gaan werven. De wervingscampagne kent een indirect karakter. Dat betekent dat vooral eerst aan de naamsbekendheid van de Adviesraad aandacht wordt geschonken met als opstap het proces van de gemeente om de nieuwe sociale toekomst vorm te geven. In tweede instantie wordt een advertentie geplaatst waarin leden geworven worden. Dit is gepland voor het voorjaar van 2024. Deze zal bestaan uit een advertentie in de HAH/Reklamix met opvolgend twee ontmoetingsmomenten tussen geïnteresseerden en leden van de Adviesraad. Indien een inwoner belangstelling heeft, volgt een persoonlijk gesprek tussen deze inwoner en een aantal leden van de Adviesraad. In dit gesprek wordt uitgelegd wat de werkzaamheden zijn van de Adviesraad en kunnen de wederzijdse verwachtingen worden uitgesproken. De Adviesraad benoemt de leden van de werkgroepen.

1.5 De uitgebrachte adviezen in 2023

In 2023 hebben wij 4 adviezen uitgebracht:

- Adviesnota nader onderzoek voorliggend veld en invulling taakstelling vanaf 2024;
- Advies regionale aanbesteding WMO hulpmiddelen en trapliften;
- Advies herziening Verordening Sociaal domein Olst-Wijhe 2024;
- Ongevraagd advies openbaar toilet in de bibliotheek in Wijhe.

2.0 De activiteiten voor 2024

2.1 Het binden van vrijwilligers

De afgelopen jaren hebben wij ervaren dat het vinden van vrijwilligers die zich voor een langere periode inhoudelijk willen binden aan de Adviesraad, geen eenvoudige opgave is. Er zijn hier in hoofdzaak drie oorzaken voor aan te wijzen. Ten eerste is er sprake van een maatschappelijke trend waarbij inwoners zich om uiteenlopende redenen in steeds mindere mate kunnen of willen inzetten voor de gemeenschap. Dit vraagstuk wordt gevoeld bij vele verenigingen en organisaties die werken met vrijwilligers. Ten tweede wordt het functioneren van de Adviesraad ervaren als "ambtelijk". De werkzaamheden bestaan uit vergaderen, veel lezen en adviezen schrijven. Het stelt eisen aan de competenties van de leden van de Adviesraad mede gezien de toegenomen complexiteit van de sociale vraagstukken. Ten derde zijn er vrijwilligers benodigd met specifieke kennis en/of ervaringen met thema's binnen het

sociaal domein en het liefst ook met een netwerk binnen het sociaal domein. Vrijwilligers die aan een of meerdere van deze kenmerken voldoen zijn er niet zoveel en moeilijk te vinden. Inmiddels is er een aantal acties in gang gezet zoals de ledenwervingscampagne. De Adviesraad gaat in 2024 dit vraagstuk verder oppakken.

2.3 De “flexibele schil”

Wij willen in 2024 starten met de opbouw van de zogenaamde “flexibele schil”. Deze schil wordt gevormd rondom de vaste kern van de Adviesraad. Voor deze schil zoeken wij inwoners van de gemeente Olst-Wijhe die kennis en/of ervaringen hebben met een specifiek onderwerp. Deze flexibele leden volgen niet de vergaderingen maar worden uitgenodigd op het moment dat er een advies geschreven moet worden over een onderwerp waarover zij specifieke kennis hebben. Deze leden worden toegevoegd aan een tijdelijke werkgroep van de Adviesraad die het advies gaat formuleren. Het voordeel is dat zij beperkt worden ingezet en dan hun kennis/ervaringen optimaal kunnen inzetten. Tijdens de ledenwervingscampagne in november 2023 wordt mede specifiek naar inwoners gezocht die op basis van thema's of onderwerpen zich kortstondig willen inzetten voor de Adviesraad.

2.4 De herkenbaarheid van de Adviesraad

De Adviesraad Samenleving is bij het merendeel van de inwoners van de gemeente Olst-Wijhe onbekend. Wij willende herkenbaarheid en zichtbaarheid van de Adviesraad te vergroten willen wij elk kwartaal in de HAH/Reklamix een kwart pagina opnemen met daarin informatie over de onderwerpen die de Adviesraad op dat moment behandelt. Tevens willen wij de sociale media meer gaan benutten. De website is inmiddels aangepast. Facebook en Instagram zijn de media die gebruikt zullen worden voor specifieke gebeurtenissen.

2.4 De opleidingen

Wij gaan ervan uit dat het werven van potentiële leden een continu proces is waardoor elk jaar opleidingen noodzakelijk zullen zijn. Deze opleidingen worden ingekocht bij de Koepel Adviesraden sociaal domein. Deze opleidingen behelzen vooral de rol en positie van een adviesraad en hoe een advies op te stellen. Het geeft geen inhoudelijke informatie over het sociaal domein als onderwerp omdat wij ervan uitgaan dat kandidaat-leden die kennis reeds bezitten. Voor de flexibele leden zullen geen opleidingen worden aangeboden omdat van hen inhoudelijke kennis wordt verwacht.

2.5 De beloning

Door de toegenomen complexiteit van sociale vraagstukken en thema's is het onderhouden van kennis op dit gebied tijdrovend geworden. Zo worden leden overspoeld met allerlei informatie vanuit vele kanalen. De informatie over het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en het IZA (Integraal Zorg Akkoord) zijn hier een recent voorbeeld van. Daarnaast spelen verschillende processen (met als voorbeeld

de recente aanbesteding inkoop van trapliften en hulpmiddelen WMO) zich af op een regionaal niveau waardoor de complexiteit nog meer toeneemt. Overleg verplaatst zich van lokaal naar regionaal; dit terwijl leden van de Adviesraad veelal gekozen hebben voor een inzet voor de lokale gemeenschap. Het is dan ook niet verwonderlijk dat binnen de Adviesraad steeds meer gesproken wordt over een passende compensatie voor het advieswerk. De huidige compensatie is schraal. Aan de andere kant geeft het de leden van de Adviesraad een ambivalent gevoel omdat het hier om vrijwilligerswerk gaat. Echter, de balans is doorgeslagen en roept om een gesprek over beloning. De Adviesraad Samenleving is een formeel inspraakorgaan binnen de gemeente Olst-Wijhe omdat zijn bestaansrecht vastgelegd is in de Verordening sociaal domein. De gemeente draagt daarmee de verantwoordelijkheid voor een passende beloning van de leden van de Adviesraad. In 2024 wil de Adviesraad dit onderwerp bespreekbaar maken met de gemeente. Een passende beloning kan ook bijdragen tot meer aanbod van kandidaat-leden.

2.6 De werkgroep inclusie

Enige jaren geleden heeft de gemeente initiatieven ondernomen om tot een werkgroep Inclusie te komen. Deze werkgroep is niet tot stand gekomen door gebrek aan menskracht vanuit de gemeente. Het blijft onze intentie om aan deze werkgroep Inclusie deel te gaan nemen. Wij wachten verdere initiatieven aangaande dit onderwerp van de gemeente af.

3.0 De adviezen

3.1 De planning

Een zorgvuldige planning is de basis voor het functioneren van de Adviesraad. Juist omdat de Adviesraad niet zomaar kan beschikken over de tijd van vrijwilligers is planning een belangrijke randvoorwaarde voor het functioneren van de raad. Het dient voor de vaste en flexibele leden van de Adviesraad helder te zijn wanneer zij tijd dienen vrij te maken voor het formuleren van adviezen. Inmiddels is een dergelijke planning gerealiseerd maar deze is afhankelijk van de input van de gemeente. Feitelijk wordt de Adviesraad nog te vaak verrast met aanvragen door de gemeente om een advies. Wij willen er bij de gemeente op aandringen tijdig aan te geven wanneer adviezen gewenst zijn en de Adviesraad te betrekken bij de beleidsprocessen.

3.2 Het aantal adviezen

Wij gaan er van uit dat de Adviesraad op jaarbasis 4 adviezen schrijft. Dit is geen hard gegeven maar een rekeneenheid ter wille van de financiën. Aan de andere kant is het vanuit een oogpunt van tijdsbelasting voor de leden van de Adviesraad een wenselijk aantal. Het voorbereiden van een advies vergt op dit moment vier tot zes weken.

3.3 De te verwachten adviesaanvragen

Het Rijk is in 2023 een tweetal projecten gestart die grote invloed zullen hebben op de gemeente, te weten het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Wij volgen deze projecten op de voet zodat wij in 2024 de gemeente hierover kunnen adviseren. De gemeente is gestart met het formuleren van een visie op de toekomst van Olst-Wijhe. Deze sociale toekomstvisie zal op delen met name overlappend zijn met het GALA. Onze focus ligt volgend jaar voor het grootste deel op advisering over de sociale toekomstvisie. Het IZA is voor ons een regionaal project waarbij onze inhoudelijke kennis ingebracht wordt en waarschijnlijk op lokaal niveau geen adviezen uitgebracht zullen worden.

De gemeente is gestart met een herziening van het subsidiebeleid secundaire voorzieningen. De wethouder Financiën heeft toegezegd de Adviesraad hierbij te betrekken. Wij gaan ervan uit dat wij aan de voorkant van dit proces betrokken zullen worden.

4.0 De relatie Adviesraad/gemeente

4.1 De burger in zicht!

Zowel de Adviesraad als de gemeente zijn er voor de inwoners, elk vanuit haar eigen perspectief. Een gedegen samenwerking bevordert de kwaliteit van de dienstverlening voor de inwoners. In het verschenen rapport van de Nationale Ombudsman "De burger in zicht!" van april 2023, een onderzoek naar participatie en invloed van de burger in de Wet maatschappelijke ondersteuning, wordt deze conclusie ook getrokken. Het leidde tot de aanbeveling:

Benut en waardeer de adviesraad, het levert inzicht in het burgerperspectief op

1. *Betrek de adviesraad aan het begin van het beleidsproces.*
2. *Betrek de adviesraad bij het uitwerken van beleid naar de uitvoering.*
3. *Schenk meer aandacht aan de relatie en het samenwerken met de adviesraad. Vraag de adviesraad wat ze nodig heeft, onder andere aan ondersteuning en contactmomenten. Bespreek de wederzijdse verwachtingen en maak daarna afspraken over de samenwerking.*

Wij hebben de intentie samen met de betrokken bestuurders en ambtenaren om de samenwerking, waar mogelijk te versterken waardoor deze aanbevelingen tot uitvoer worden gebracht.

Dit betekent dat wij meer aan de voorkant van de beleidsprocessen betrokken willen worden, zoals bijvoorbeeld bij de herziening van het subsidiebeleid. Dit geeft ons informatie over hoe het proces gaat verlopen waardoor het voor ons beter planbaar

wordt. Wij vinden dit noodzakelijk omdat de tijdbelasting voor de vrijwilligers een kritische succesfactor is. Meer betrokkenheid echter, hoezeer gewenst ook, leidt tot meer ureninzet. Samen met de gemeente moeten wij in 2024 naar de juiste balans zoeken tussen gewenste en beschikbare uren van de vrijwilligers.

5.0 De financiën

5.1 Inhaalslag

In het afgelopen jaar is een volgende professionaliseringslag doorgevoerd en dat heeft financiële consequenties voor de komende jaren. Door de succesvolle ledenwerving eind 2022 was het opportuun te investeren in de kwaliteit van de Adviesraad temeer ook omdat tijdens de Coronajaren er geen gelegenheid voor was. De inhaalslag kon gefinancierd worden uit de reserves die de Adviesraad de afgelopen jaren had opgebouwd. Deze inhaalslag was vooral bedoeld om de toekomst van de Adviesraad zeker te stellen.

5.2 De jaarrekening 2023 en begroting 2024

De inkomsten voor de Adviesraad bestaat uit een subsidieverstrekking van de gemeente Olst-Wijhe. Dit bedrag wordt niet geïndexeerd waardoor wij, zeker door de prijsstijgingen van afgelopen jaar steeds minder te besteden hebben. De begroting 2024 is gebaseerd op aannames en uitgaven in het afgelopen jaar 2023. Een aantal zaken is gewijzigd waaronder de kosten voor vergaderlocaties.

Ook het aantrekken van de secretaris voor Adviesraad was een langlopend proces met uiteindelijk financiële consequenties. Zowel de gemeente als de Adviesraad zelf hebben met een gezamenlijke inspanning het uurtarief voor de secretaris op een marktconform niveau kunnen brengen. Deze stap genereert echter een financiële beperking voor de raad. Wij hebben nu netto minder te besteden en dat staat op gespannen voet met de ingezette en nog verder uit te voeren professionaliseringstappen. Dit knelt omdat uiteindelijk de kwaliteit van de adviezen onder druk komt te staan.

Uit de begroting voor 2024 blijkt dat wij ████████ tekort komen om de Adviesraad op een professionele manier te laten functioneren. Onze inzet bij de gemeente bij de subsidieaanvraag richt zich op een uitbreiding van het financiële volume tot ████████

